

M. A. E.

A „MAGYARORSZÁGI ARTISTA EGYESÜLET” HIVATALOS KÖZLÖNYE

E hivatalos közlöny megjelenik minden hó 1-én és 16-án. — Minden feleletet óhajtó levélhez válasz-
:: :: bélyeg melléklendő. :: ::

TELEFON 28—75.

AZ EGYESÜLET HIVATALOS HELYSÉGE
ÉS A M. A. E. SZERKESZTŐSÉGE:

VII., AKÁCFA-UTCA 11. sz. I. em.

HIVATALOS ÓRA DÉLUTÁN 3—4.

Előfizetési díj tagoknak: egész évre 4.80 K, fél évre 2.40 K, negyed évre 1.20 K, havonként 40 fillér, nem tagoknak 50%-al drágább.

TELEFON 28—75.

MAGYARORSZÁGI ARTISTA EGYESÜLET.

Meghívó.

Van szerencsénk a t. tagokat a folyó évi július hó 17-én, délután 3 órakor, hivatalos helyiségünkben (Budapest, VII., Akácfa-utca 11.) megtartandó

rendkívüli közgyűlésre

tisztelettel meghívni.

Napirend: *Alapszabálymódosítás.*

Budapest, 1915. július havában.

Mach Lázár,
titkár.

Szöke Szakáll,
I. alelnök.

UNGARLÄNDISCHER ARTISTEN VEREIN.

Einladung.

Die p. t. Mitglieder werden zu der am 17. Juli 1. J. Nachmittag um 3 Uhr in Vereinslokale (Budapest, VII., Akácfa-utca 11.) abzuhaltenden

ausserordentlichen Generalversammlung

höflichst eingeladen.

Tagesordnung: *Statutenänderung.*

Budapest, im Monate Juli, 1915.

Lázár Mach,
Sekretär.

Szöke Szakáll,
I. Vicepräsident.

Artista — színész.

Egy régi, elfakult francia ujság került a minap a kezembe. Sok értéktelen politikai és közgazdasági gondolat-betűi között szinte büszkén látszott ragyogni egy cím: Művészet. „Művészet“ gyűjtő cím alatt egy csomó színházi hirt és egy nyilatkozatot olvastam. Egy nyilatkozat, melyben *Jean Robin* ur, „hivatásos színész“ mint a hogy magát a nyilatkozat végén megnevezi, élénken tiltakozik az ellen, hogy *Paul Robin* „artista“ urral tévesszék össze, ki nem színész, hanem artista és így vele szemben erősen nivón alul áll. Hiszen mindegy, hogy miből keletkezett *Paul* és *Jean Robin* urak között a félreértés, de lehetetlen elolvasni ezt a viaskodást anélkül, hogy ajkunkra mosoly ne szálljon és — talán restelkedve gondoljunk egy aránylag közelmultra, amikor még artista és színész között, *distinctio* dolgában, olyan hézag állott mint káplár és generális között. Legáltalább a színészek túlnyomó része egyszerűen sértésnek minősítette azt, hogy őt nem színésznek, hanem énekes vagy szavaló artistának nézték és inkább az éhhalál borzalmaival nézett szembe, minthogy artistáknak emelt „világot jelentő“ deszkákra lépett volna. És ha akadtak, akik megtudták vagy meg akarták értetni, hogy artista és színész között tulajdonképpen csak az elnevezés különbözőségében van eltérés; ha akadtak, kik megértéssel magyarázták volna, hogy mind a két „című“ művész tulajdonképpen egyenlő hivatást tölt be, mert mind a kettő kulturát terjesztve szórakoztatja a közönséget, az ugynevezett hivatásos forum az „Egyesület“ emelt vétót az ellen, hogy kötelékükbe tartozó tagok artistáknak emelt színpadra lépjenek. — Nem kutatom, mert hiszen, ha kutatnék fel kellene fedeznem az okot, és az ok elmondásával vagy pusztán megnevezésével megbántani egy ma már tiszteletreméltó modernséggel gondolkozó forumot, ismétlem: nem kutatom, mi okozta, hogy a Színészegyesület régebben vétót emelt az ellen, hogy tagjai orfeum deszkára szerződjenek, de egyet meg kell állapítanom és oknak megtenni, amiért ez megtörténhetett és ez az, hogy téves tanok és nézetek voltak elterjedve az artisták tiszteletreméltó céhe felől. Nem tartották őket olyan elemeknek, melyek méltóak ahhoz, hogy belekevertessenek a színészek társágába. Pedig hát micsoda nagy nevű artisták uralták akkor a helyzetet: *Pfeiffer*, *Werner*, *Rott*, *Steinhardt*, *Aalbach* stb., stb. mindannyi olyan név, mely sohasem tűnhet el nyomtalanul a föld színéről! Mégis tele volt a levegő aversióval az artisták iránt. Színész és artista, micsoda különbség! És lám, ma amikor a modernség korát éljük, amikor fejlődő megértés uralja a koponyákat, örömmel kell konstatálnunk, hogy artista és színész között fennállott válaszfalak összeomlottak. A fejlődés érdekesen világított be a művészet titkos kamrájába és

megmutatta, hogy a színpadon csak egy fontos: a tudás. Aki tud, legyen az színész vagy artista, az színpadra való, aki nem tud, akinek nincsenek kvalitásai, az hiába mutat fel „Egyesületi bizonylatot“, nem színész, nem artista. Mindez pedig azért kapott bizonyos fokig aktualitásra, mert ennek az esztendőnek május huszadik napján volt tizenöt éve annak, hogy a „Magyarországi Artista Egyesület“ *Aalbach* és a boldogult lelkű *Steiner Nándor* lelkes agitációja folytán zászló szentelést tartott. Az Artista Egyesület nem dolgozott más egyesületek mintájára, hanem teljesen önálló felfogásban. Nem törekedett arra, hogy a tagok pénzét semmiért elszedje, hanem igyekezett nivót találni, mely fénykörbe vonja tagjait is. Kulturális törekvéseivel erkölcsi testületté fejlődött és neki köszönhetjük, hogy artista és színész közötti különbségek megszűntek. Megállást nem ismerő buzgalommal haladt előre a fejlődés útján és ma odajutott, hogy saját lapjában közölheti időnként tagjaival mindazt, amire szükségük van, hogy nivós formában boldogulást találjanak; dicsérje a jót, de dörgő hangon tiltakozzék az ellen, ami az artistaság nehezen kiküzdött becsületes nevét beszennyezni akarná.

Boldog vagyok, hogy az Artista Egyesület tagjai közé számíthatom magamat és sietve kellene megragadnia az alkalmat minden olyan embernek, aki színpadon vagy annak révén keresi kenyerét, hogy az Artista Egyesület legutóbb is ünnepezt zászlója alá sorakozzék: akár artista, akár színész!

Sas Náci.

Jegyzőkönyv

felvétel a Magyarországi Artista Egyesület 1915. évi június hó 23-án tartott választmányi ülésén. Jelen voltak: Szőke Szakáll I. alelnök, Szabó Sándor II. alelnök, Mach Lázár titkár, Aczél Viktor ellenőr, Mach Zsigmond pénztáros, Palotta Frigyes gazda, Arányi Vilmos, Sziklai Benő választmányi tagok és dr. Weber Salamon egyesületi ügyész.

Szőke Szakáll I. alelnök: Üdvözli a jelenlevőket és konstatálja a határozatképességet. Mielőtt a napirendre áttérne, szükségesnek tartja a választmány szives elnézését kérni, hogy eddig katonai kötelezettségének teljesítése miatt oly kevés időt szentelhetett az egyesületi ügyeknek, de most, miután segédszolgálatra lett beosztva reméli, hogy módjában lesz az egyesülettel többet foglalkozhatni. Egyben bejelenti, hogy a „Katonai Parancsnokság“ felügyelete alatt jótékonycélu állandó kabarét szervez és kéri ez ügyben a kollegák támogatását és felkéri titkárt az utolsó jegyzőkönyv felolvasására.

Titkár: felolvassa a jegyzőkönyvet, melyet Palotta és Aczél urak aláírásukkal hitelesítenek.

Szőke Szakáll I. alelnök: sajnálattal jelenti, hogy egyesületünk régi tagja, Benczekovits Julia elhunyt. A választmány felállással hódol emlékének.

Mach titkár: jelenti, hogy a pénztár Benczekovics Julia örökösének 50.— korona temetkezési járulékot

fizetett ki, 21.— korona tagdíjhátralékát pedig koszorúmegváltás címén törölte. Tudomásul vétetik.

Dr. Weber ügyész: felolvassa a belügyminister leiratát és magyarázatképen közli a választmánnyal, hogy a módosított alapszabályokból a 26. §. 6. bekezdését nem fogadja el a belügyminister mert annak jóváhagyását illetőleg aggályai vannak. A belügyminister továbbá azt is kifogásolta, hogy ha valamely közgyűlés nem volna határozatképes egy órával később egy újabb közgyűlés hívandó egybe, hanem ennek összehívását újbóli 8 napi időközhez köti. A választmány Szőke Szakáll alelnök és Mach Zsigmond ajánlatára úgy határozott, hogy ezen 26. §. 6. bekezdése a módosított alapszabályokból teljesen kihagyassék és ennek végleges letárgyalása céljából f. évi július 17-re egy rendkívüli közgyűlés összehívassék, melynek egyedüli tárgya „az alapszabályok egy pontjának módosítása” lesz.

Mach titkár: jelenti, hogy dr. Lassányi Aladár közölte az egyesülettel, hogy jelenleg katonai kötelezettségének kell eleget tennie és így helyette dr. Vajda Miklós lakik Rákóczi-ut 14. (rendel 4—5-ig) vette át munkakörét. Tudomásul vétetik.

Mach titkár: továbbá jelenti, hogy a szabadkai rendőrkapitány különös figyelemmel van az iránt, hogy az ott fellépő artisták egyesületünk kötelékébe tartozzanak. A választmány Szőke Szakáll I. alelnök és Arányi indítványára úgy határoz, hogy nevezett rendőrkapitánynak levél irandó, melyben neki az egyesület iránt tanusított jóakaratu támogatásáért hálás köszönetünket fejezzük ki.

Mach titkár: visszatér a multkori választmánynak bejelentett miskolci ügyre, bemutatja Arányi választmányi tag levelét és a miskolci rendőrkapitányságtól beérkezett értesítést, melyből világosan kitűnik, hogy a szóban levő ügynek okozói a panaszosok. A választmány az ügyet megvitattván, Szőke Szakáll és Szabó Sándor alelnökök indítványára úgy határozott, hogy az egyik panaszosnak, 1018. sz. tagnak, levél irandó, melyben figyelmeztetjük, hogy ha ilyen eset megismétlődne úgy az egyesület kénytelen lesz őt tagjai sorából törölni. A másik panaszosnak pedig, ki nem tagja egyesületünknek közvetve tudomására adassék, hogy ha ugyancsak ilyen eset megismétlődne, ellene az egyesület minden rendelkezésére álló eszközzel fellépni lesz kénytelen.

Mach titkár: jelenti, hogy 1427 sz. tag panaszt intézett hozzánk a szegedi Vigszínpad igazgatósága ellen az irányban, hogy nevezett igazgatóság az ott szerződött artisták fizetéseit, dacára a jó bevételeknek, 20%-al redukálta. Egyben jelenti titkár, hogy ezen ügyben olyképen járt el, hogy óvást függesztetett ki, hogy a tagok csakis megfelelő garancia mellett szerződjenek nevezett igazgatósághoz, ugyszintén felkérte az ügynököket, hogy ezen Vigszínpadhoz csakis megfelelő előleggel szerződtessenek tagokat. Ezzel az ügy részünkről végleges elintéztést nyert. Tudomásul vétetik.

Halasztások és kölcsönkérvények: Mach titkár jelenti, hogy 1508. sz. tag 40.— korona váltótartozására halasztást kért. Megadatik. Ugyszintén halasztást kértek váltótartozásukra 453. sz., 705. sz. tagok. Megadatik. 1454. sz. tag, ki jelenleg katoná, kölcsönt kért anyja részére. A választmány ez ügyben úgy határozott, hogy nevezettnek levél irandó oly értelemben, hogy az egyesület anyja részére kölcsönt nem adhat, mivel utóbbi

nem tagja az egyesületnek. Ugyszintén 20.— korona visszafizetendő segílyt kért 468. sz. tag. Egyhangulag megadatik.

Tag felvétel: Horváth Lajos, Goldstein Dávid, Thyl Józsefné, Árnay Károly ki utóbbi kötelezte magát, hogy hátralévő tagdíjait havi 10.— korona részletekben fogja törleszteni. Továbbá Ivanoff Lenke ki régi számát kapta meg és ugyancsak kötelezte magát, hogy tagdíjhátralékát törleszteni fogja, Lustig Béla és Steiner Róza, kiknek irományait rendben találva felvettünk. Tudomásul vétetik. Felvételre jelentkezett még Gottlieb Ármint egy ízben az egyesület már visszautasított. Szőke Szakáll I. alelnök szavazás alá bocsátja nevezett felvételét mit a választmány szótöbbséggel visszautasít, miután Gottlieb Ármint nem tart nyilvános előadást és így artistának nem tekinthető.

Mach titkár: jelenti, hogy Aalbach ur, ki jelenleg a hivatalos lapot szerkeszti, elutazott és azon kérdést intézi a választmánnyhoz, hogy ezen időre ki hajlandó a lap szerkesztésében segédkezni.

Aczél Viktor hajlandónak nyilatkozik Aalbach ur távolléte alatt a lap szerkesztésében segíteni. Köszönettel tudomásul vétetik.

Több tárgy nem lévén Szőke Szakáll I. alelnök ismételen megköszöni a tagok megjelenését és az ülést bezárja.

Mach Lázár, titkár.

Látogatás a kabaréhadvezérnél.

Felkerestem Szőke Szakáll egyesületi elnökünket a parlamentben, ahol az ő hadi-kabaréjának irodája székel. Nagyban folynak tervei alapján az adminisztratív előmunkálatok.

— Gerő urral szeretnék beszélni — szoltam a diszruhás portáshoz.

— Gerő? Miféle Gerő?

— Aki a kabarét csinálja.

— Az a Gerő svindler; a kabarét Szőke Szakáll csinálja, az irodája fent van az I. emeleten.

Ezer barikádon keresztül feljutottam az I. emeletre és kértem, hogy jelentsenek be Ökabaréságánál. Megtörtént. Beléptem.

— A közönség köréből nagyszámu kérdezősködés érkezett lapunkhoz, engedje meg, hogy kabaréja ügyében egynéhány kérdést intézzek Önhöz.

— Tessék!

— Ki a vállalkozója az Ön kabaréjának?

— Vállalatom — mondotta ő — nélkülöz minden üzleti érdeket. A kabarét én szervezem, én vezetem, katonai pénztárnokom, katonai jegyszedőim vannak és az egész jövedelmet a katonák özvegyei és árvái javára utalom.

— Kik lesznek a szereplői?

— A M. Kir. Operaház, Nemzeti Színház, Magyar- és Király-, ugyszintén Vigszínház elsőrangú művészei készséggel ajánlották fel közreműködésüket s örömmel

használok fel e kedvező alkalmat, kérve Önt, hogy hozza nyilvánosságra a kollegák között, hogy szívesen látom őket is jótékony zászlónk alatt, remélve, hogy minél nagyobb számban fognak jelentkezni.

— Mikor és hol nyílik a kabaré?

— Erre vonatkozólag csak 1—2 nap múlva adhatok határozott választ.

Még száz és száz kérdést intéztem, de egyelőre eredmény nélkül. Nem használt ékesszólásom, sőt később az erőszak sem és mondhatom, sokkal könnyebb volt távozásom, mint bejutásom.

Adja az Isten, hogy Szőke Szakáll önzetlen vállalkozását siker koronázza.

Aczél Viktor.

H i r e k.

Aalbach Jacques, lapunk felelős szerkesztője, egészségének helyreállítása végett e napokban Rohits-Sauerbrunnba utazott. Őszinte szívből kívánjuk, hogy értékes személyét mindnyájunk örömeire a legjobb egészségben körünkben mielőbb viszontláthassuk.

Benczekovits Julia

tagunk 1915. június hó 13-án, 30 éves korában, hosszas betegség után jobblétre szenderült. Teme-tése június hó 16-án d. e. fél 9 órakor a Rókus-kórház halottasházából tartatott meg, melyen hivatalosan képviseltettük magunkat.

A „Magyarországi Artista Egyesület“ elnöksége:

Szőke Szakáll, I. alelnök (elnök helyettes.)

Szabó Sándor, II. alelnök.

Mach Lázár, titkár.

Aczél Viktor, ellenőr.

Mach Zsiga, pénztáros.

Palotta Frigyes, gazda.

Egyesületi ügyész: *Dr. Weber Salamon.*

Hivatalos óra: d. u. 3—4 óráig. Tel. sz. 28—75. VII., Akácfa-utca 11. I. em.

Kimutatás.

1915. III.—VI.

Tagsági díj befolyt	K 1672.10
Adomány befolyt: Glaser Fülöp a Meteor kávéház tulajdonosa	„ 100.—
Blumenthal Guszti	„ 10.—
Segély és kölcsönök kiadva	K 415.—
Temetkezési járulékok	„ 300.—

Magyar artisták a harcmezőn.

A tábori postaszámokat — amennyiben azok általunk ismertek — szívesen tudatjuk. Kérdezősködésnél válaszbélyeg melléklendő.

Áldor Adolf	Kálmán Lajos	Silberstein (Golem)
Árvai Rezső	Karabin József	Jakab
Balog Sándor	Kormos Hugó	Simai István
Balácsis Viktor	Kiss László	Sipos Gyula
Barna János	Klein Ferenc	Schwartz Manó
Baruch Béla	Könyöt Adolf	Steinberg Izsó
Bergmann Mór	Könyöt Arthur	Strasser Béla
Bertok Sándor	Kövári (Kalk) Lajos	Székely Márton
Biró Pál	Kraut (Tuark) Dezső	Székely (Kulini)
Bodrogi József	Lax Rezső	Szemere Gyula
Brayer Fivérek	Lendvai Jenő	Szepesi Sándor
Czája Bertalan	Lévai Andor	Szepesi Vilmos
Czája János	Löwinger Lajos	Szerémi (Stern) Izsó
Dévai Sándor	Majdik Alajos	Szirmai Vilmos
Dezsöfi István	Margó Zsigmond	Stutzbart László
Dezsöfi László	Máté Sándor	Stutzbart Mátyás
Erős Muki	Meck Ferenc	Tamási József
Fodor Ernő	Morgenroht Károly	Tuma Erwin
Gábor Ernő	Móritz Laci	Tyll József
Gallai Jenő	Nádor Zsigmond	Ujvári Ferenc
Gergely (Rózsa) Lajos	Nagy Jenő	Vadnai Andor
Gerő Jenő	Novák Mihály	Vass Feri
Goldmann Jenő	Orosz János	Vasvári Adolf
Göndör Ferenc	Princz Ede	Vágó Géza
Göndör Miklós	Radó Sándor	Váradai (Weiss) Arthur
Guttman Vilmos	Reisner Ferenc	Váradai (Mandel) Géza
Grünau Poldi	Rittka Ferenc	Vidos Jenő
Halmi Vilmos	Rónai Bertalan	Weiss Lajos
Harsányi Rezső	Rosée Jenő	Widmayer Gustav
Herbst Náthán	Sárai Sz. Károly	Wollner Arthur
Hergotti Stanislaus	Schlesinger Jenő	Wollner Gyula
Huber Sándor	Schosberger Mór	Zalai Lipót
Jaulus Lipót †	Schultheis Miksa	Zöldi Márton
Jaulus Mór	Schönberger Miksa	
	Simai (Steiner) Ede	

Felhívás!

Felhívjuk mindazon artistanőket és artistákat, kik még nem tartoznak egyesületünk kötelékébe, hogy abba tagokul belépjenek, mert az egyesületet támogatni nemcsak kötelesség, hanem az a csekély tagdíj ellenében sokat nyújt.

A M. A. E. vezetősége.

Tagjainkhoz!

Felkérjük t. tagjainkat, hogy úgy jelenlegi címüket, mint pedig lakásváltoztatásukat velünk azonnal közöljék, nehogy a lap küldése fennakadást szenvedjen. Az előfizetési díj a tagdíjjal együtt küldendő.

A M. A. E. vezetősége és a Szerkesztőség.

Kiadja a „MAGYARORSZÁGI ARTISTA EGYESÜLET.“
Felelős szerkesztő: AALBACH JACQUES.